

Junh de 2000

N° 43

Plumalhon

MAINATGES
D'ÒC

Istòria
Los vikings



Conte
La pèça d'argent

Reportatge
Lo potamochèr

Reportatge
Cercaires d'aur



Cercaires d'aur

Au Gabon, esconut
au bëth miei de la
seuva equatoriau,
un vilatjòt de
cercaires d'aur que
viu au ritme deu
sorelh e tanben
deu tindalh de las
escudèlas de cercar
l'aur.



Los mens amics navèths que s'aprèstan e
que la gaham de cap a ua clarèra grana on
cola un arriu qui carreja sable aurifèr.

Lo tribalh que comença ! Mentre que las
hemnas aprèstan las atrunas qui serviràn entà
lavar lo sable, los òmis que devaran en clòts
d'aiga e s'i hèn a tirar sable. Qu'ei lo
començament d'un tribalh en-hastigant e
enqüèra mei penible pr'amor deu sorelh qui
comença de cauhar l'aire.



Los mens amics navèths que s'aprèstan e
que la gaham de cap a ua clarèra grana on
cola un arriu qui carreja sable aurifèr.



6 h 30, que hè dias e l'arrea que'm
dòu. De segur, que son uas sheis òras de
camin que hasoi ger dab lo 4 x 4 entà
arribar dinc ací. En aqueth vilatge perdot
au miei de la seuva non i pas electricitat,
ni aiga correnta e solide nat telefònè.
Que i viven sonque cercaires d'aur e peu
prumèr còp dab eths que i a un europèu,
jo.



La tecnica qu'ei pro simpla. Hortensa qu'adaiga dab un
herrat e Veronica que vira dab ua pala. Lo sable que passa
peus horats e los calhaus qui demoran que son estremats.
Cinc òras de temps, las dues hemnas que tribalharàn atau
mentre que hissa lo sorelh. Qu'espèran que lo sable un còp
porgat contienerà hòrt d'aur.

De còps, Veronica que hè colar aiga dirèctament suu sable
entà ne har partir un pauc, puish que torna préner lo tribalh.

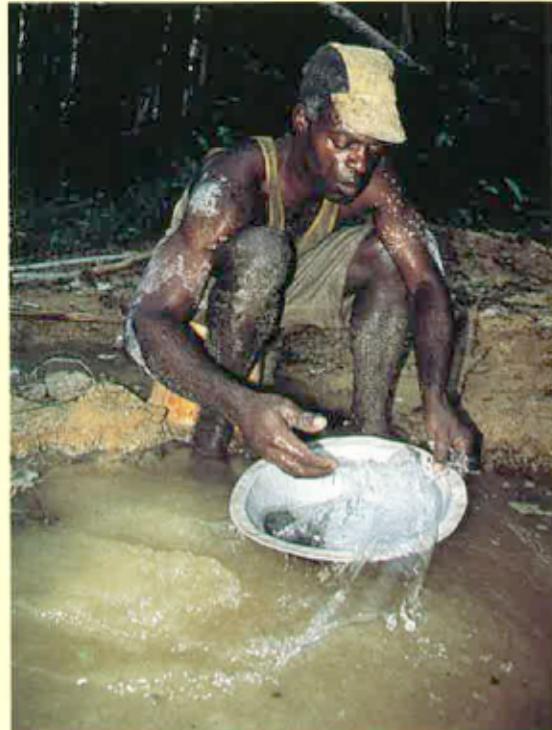


Mei enlà, en un autre placèr, lo
materiau qu'ei prèst. Hortensa e
Veronica qu'an acabat d'installar ua
mena d'eslissadera, com ua tòssa,
susmontada d'un vaishèth metallic
traucat on las dues hemnas
destriaràn lo sable e los calhaus ;
que guardaràn sonque lo sable.



La pala qu'utiliza Veronica qu'ei usada pr'amor de
hregar tostamps suus calhaus e suu sable. Que la cau
cambiar cada quate mes.

Sonque a la fin deu dia que s'aucupan deu sable demorat sus l'eslissadera. Que serà porcat un còp de mei en i versar aiga dessús e en virar dab la man. Pauc a pauc, lo sable constituit de granetas de quartz que se'n va e que sobra sonque ua prova negra, mei pesuga. Que pesa mei pr'amor qu'ei hèita de mantuns metaus e prumèr de hèr. Mes, mesclada a aquera prova, que començan de lusir palhetas d'aur.



Lavetz, Gaetan que comença de gahar aquera mesclanza en la soa escudèla metallica. En s'i avisar e dab adretia, qu'adaiga lo sable e que hè tornejear l'escudèla. Pauc a pauc, la prova de hèr que se'n va e que pareish la prova d'aur au hons de l'escudela.



Menimosament, Gaetan que destria las palhetas d'aur e que las hica en ua capsita. Lo tribalh au bòrd de l'arriu qu'ei acabat. Tots que se'n tornan tau vilatge ; lo sorelh qu'ei quasi cocat. En la seuva que s'entenen a cridar los monards.



Lo ser, au vilatge, qu'acaban de netejar la prova d'aur. Que la hican en ua capsita metallica e que la pausan sus las brasas deu huec. Dab la calor, las palhetas que's pegaràn las uas dab las autas e que formaràn pepitas qui son de bon destriar de çò qui sobra de sable.



La pesada que's hè a la claror de las lampas de petròli e de segur tots qu'atenen dab impaciéncia de saber quantes gramas an trobat en ua jornada. Puish que haràn la velhada a l'entorn deu huec entà contar las lors aventuras e benlhèu entà saunejar a la descobèrta d'ua pepita gròssa. Enfin que calerà anar tau lheit pr'amor doman que cau tornar partir tau tribalh !



Qu'arriba enfin lo moment de pesar. Segur non se hè pas dab ua balança electronica e non i a pas quitament nat pes. Que cau gahar la balança a la man, ua balança hèita a casa, un pauc rustica com quasi tots los utís qui son ací. Mes que son ingenios los mens amics. Qu'an hèit los platèus dab lo cuu de duas capsas d'aluminiu e qu'an estacat los dus platèus per cordetas a un bastonet d'ebèn.

Que pesan dab pèças de moneda o dab aluquets. Un aluquet que hè 0,1 grama. Cada pèça qu'a lo son pes. Ua pèça gabonesa de 5 francs que pesa 3 gramas e ua de 10 francs que'n pesa 4 e tot atau.



Fotòs e tèxte
de Frederic Lavail